

С Т А Н О В И Щ Е

от **проф. д-р Тодор Александров Киров**
за Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„Доктор” в област 8.3. Музикознание и музикално изкуство,
с автор **Димитър Христов Христов**,
докторант към катедра „Музикален фолклор”,
факултет „Музикален фолклор и Хореография”, при АМТИИ „проф. Асен
Диамандиев” – Пловдив,
на тема „Съвременни тенденции в диригентската дейност
при работа с оркестър от народни инструменти”

=====

Съхранението на традиционния български музикален фолклор е съществена необходимост от гледна точка запазване националната ни българска идентичност. Произтичащи от това са изследванията, които се правят, с цел неговото изучаване и предаване на следващите поколения.

Темата за народно – оркестровото музициране в България до сега е стояла встрани от вниманието на изследователите, като в публикациите се засяга предимно народно – певческото и хорово изпълнителско изкуство.

Поглеждайки в миналото, виждаме че до средата на 20-ти век народните инструменти са битували в ежедневието на хората в домашни условия, както и по време на празнични ритуали и веселия. През 50-те години народните инструменталисти се качват на концертната сцена, започва излъчването на техни изпълнения по ефира на българското национално радио. В резултат на това настъпват промени в маниера на свирене, появяват се авторски мелодии, образуват се инструментални групи и оркестри, обособяват се ръководители, а по-късно и диригенти на тези състави.

Днес научната и педагогическата литература разполагат с оскъдна информация по отношение особеностите на народно-оркестровото музициране, а най-вече в посока спецификата на работа на оркестровите диригенти. Това съответно налага необходимост от проучване, анализи и съпоставки. На тази тема е изследването на докторанта към катедра „Музикален фолклор” при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев” Димитър Христов.

Димитър Христов се явява на публична защита представяйки впечатляващ творчески актив:

Работа като диригент на хора и главен диригент на Фолклорен ансамбъл „Тракия” - Пловдив, главен художествен ръководител на Ансамбъл „Пирин” - Благоевград, сценарист и режисьор на гала-концерта на 11-то издание на събора „Пирин пее”, директор на фестивала на македонската градска и авторска песен „Македония фолк”, директор на

международния фестивал посветен на творчеството на Дико Илиев „Алено мушката” – Оряхово, композитор към Драматичен театър „Никола Вапцаров” – Благоевград, преподавал в АМТИИ гр.Пловдив.

През 2014г Христов повишава своята диригентска квалификация в гр.Москва - Русия. Вече в продължение на десет години концертира като солист, композира музика и дирижира престижни руски състави.

От девет години (от 2011) е диригент на Оркестъра за народна музика към Българското национално радио. Реализирал е над 15 проекта с участието на повече от 30 именити солисти музиканти, камерни и хорови формации. Под негово ръководство оркестърът е награден с множество престижни награди и отличия.

Димитър Христов е двукратен носител на „Златна лира” на СБМТД, награден е за написване на симфонично произведение в 7/8, член е на СБК, БМА, БАН, СБМТД, Музикаутор. Като инструменталист има реализирани десетки студийни и концертни изпълнения, а като композитор и изпълнител е автор на повече от 20 публикации - CD и DVD.

Темата на докторантурата на Димитър Христов е насочена към диригента и неговата роля в съвременното народно – оркестрово музициране. Тя е интересна, актуална и неизследвана. Определено Димитър притежава талант и афинитет към дирижиране и обработка на народните мелодии, както и към режисура на концерти, чрез които се реализира диригентския и композиционния продукт. Това вероятно е и причината, той да се заеме с това изследване.

Докторантурата на Христов е художествено – творческа. Като актив той представя шест обемни престижни концерта под негово диригентство, с участието на Оркестъра за народна музика при БНР, Оркестъра на държавна опера – Пловдив със солисти от оркестъра на ФА „Тракия” и Академичния народен оркестър от АМТИИ ”Проф. Асен Диамандиев” – Пловдив. Концертите привличат вниманието със своята научна обоснованост, логически подплатена концепция, отлична режисура и професионална сценична реализация, представяща както чистотата на българската инструментална народна музика, така и нейната обработка и взаимодействие с народно - хоровото и симфоничното изкуство.

В наше време народно оркестровото изкуство е в напреднал етап на сценично и професионално претворяване. Димитър си поставя цел да докаже ролята на диригента за реализиране на това професионално и сценично претворяване, да представи спецификата на репетиционния, звукозаписния и концертния процес, както и съчетанието му с композиторска и мениджърска дейност. Реализирал е десетки концерти, а за докторантурата представя шест от тях като базов материал за разработване на темата. Потърсил е различна тематика при всеки един от концертите, с цел по-голям контраст и по-добра възможност за съпоставка. Всяко едно от произведенията, включени в сценичните изпълнения само

по себе си е уникално и със собствена концепция. Музиката е изградена върху основата на български народни мелодии.

В тясна връзка с концертите, като част от докторантурата е теоретичната научна разработка. Какво може да се каже за нея?

В теоретичната разработка „Съвременни тенденции в диригентската дейност при работа с оркестър от народни инструменти” много прилежно, детайлно и компетентно Димитър Христов представя работата на съвременния диригент на народен оркестър. Не е известно да е правено досега специално изследване, фокусирано върху систематизацията на проблематиката в народно – оркестровото музициране и дирижиране от средата на миналия век до сега, както и разглеждането на комплекса от разнородни дейности, изпълняващ активно практикуващия диригент а именно: диригент, композитор, аранжор, педагог, медиатор и мениджър. Натрупаният опит като участник във всички събития, свързани с българския народен оркестър от деветдесетте години на миналия век насам, обосновава мотивите и дава на Христов смелост за теоретична работа, свързана с оркестровото музициране и диригентското изкуство. Творческият му път и компетентност са добра предпоставка за разработване в детайли на тази тема.

Настоящият теоретичен труд е първи опит да се събере в общ изследователски фокус, да се освети, анализира и систематизира най-новата история на народно – оркестровото изпълнителско и диригентско изкуство. Изследването обхваща процеси и явления, случили се през периода от 1950г до момента. То е направено на емпирична основа, базирайки се на точни факти и личен опит през последните 20 години; анализите са прецизни и теоретично задълбочени.

Димитър Христов е популярно име в България. Той е един от водещите специалисти в областта на българския музикален фолклор, съчетаващ едновременно изпълнителска дейност като диригент, инструменталист-тамбурист и композитор. Представените материали са стойностни, с принос към науката, и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за присъждане на образователна и научна степен „доктор”.

Темата „Съвременни тенденции в диригентската дейност при работа с оркестър от народни инструменти” е важна, актуална и подходяща за научно изследване. Чрез настоящия труд Христов обогатява досегашните знания, изнася нови факти, съждения и заключения относно диригентската работа с оркестър от народни инструменти.

Оценката ми е положителна и висока. Убедено считам, че Димитър Христов Христов е достоен за присъждане на образователна и научна степен „Доктор”.

25.07.2020 г

Проф. д-р ТОДОР КИРОВ